

ISBN: 978-625-7303-55-2

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 450

Yeryüzü Şiirleri

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Dizi Editörü

Aykut Ertuğrul

Editör

Elyesa Koytak

Düzeltili

Kadir Daniş

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Mayıs 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 49619

Maltepe Mahallesi Fetih
Caddesi No: 6 Dk: 2
Topkapı 34010 İstanbul
Tel: 212 612 29 30
e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Seçil Ofset 100. Yıl Mahallesi
Matbaacılar Sitesi 4. Cadde No: 77
Bağcılar - İstanbul
Sertifika No: 44903
Tel: 212 629 06 15

© Özgün adı *Hugh Selwyn Mauberley* olan bu kitabın Türkiye hakkı AnatoliaLit Telif Ajansı aracılığıyla Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Hugh Selwyn Mauberley

EZRA POUND

TÜRKÇESİ
ELYESA KOYTAK (I-V. ŞİİRLER)
AHMET ÖLMEZ (VI VE DEVAMI)

KETEBE

Ezra Pound

Ezra Loomis Pound. Amerika'nın kuzeybatısındaki Idaho eyaletinin Hailey kasabasında, Homer ve Isabel Pound'un tek oğlu olarak 30 Ekim 1885'te doğdu. Pennsylvania Üniversitesi'nde okudu, Grekçe ve Latince eğitimi aldı, Provençal şiirleri üzerine çalışmak için Avrupa'ya gitti. İlk şiir kitabı *A Lume Spento*'yu kendi imkanlarıyla Venedik'te 150 adet bastı. 1909'da Londra'ya yerleşti, rüşdünü ispat eden kitapları *Exultations*, *Personae*, *Canzoni*, *Ripostes* ve ilk eleştiri kitabı *The Spirit of Romance* yayımlandı. 1914'te Dorothy Shakespear ile evlendi, T. S. Eliot'la tanışıp şiirlerinin edisyonunu yaptı, yazılarıyla İmajizm ve Vortisizm tartışmalarını başlattı. 1915'ten 1920'ye *Cathay*, *Lustra*, *Homage to Sextus Propertius* ve *Hugh Selwyn Mauberley* gibi etkili kitaplarını yayınladı. Bu yıllarda Londra ve Paris'te edebiyatın yanı sıra resim ve müzik çevrelerinde birçok sanatçıyla tanıştı. 1917'de ilk üç parçasını yayımladığı *Kantolar*'ı yazmaya başladı; 1968'e dek yazmaya devam ettiği bu epik şiir, 116 parça, 800 sayfa ve 23 bin mısraı bulacaktı. 1924'te İtalya'nın Rapallo şehrine taşındı. 1925'te Olga Rudge'dan Maria adında bir kızı, bir yıl sonra eşi Dorothy'den Omar adında bir oğlu oldu. Opera ve tiyatro çalışmaları sahnelendi, radyolarda yayınlandı. 1930'larda siyasi ve edebi görüşlerini içeren *Make it New*, *Guide to Kulchur*, *ABC of Reading*, *ABC of Economics*, *Social Credit: an Impact* gibi kitaplarını yayımladı. Gazete yazıları ve radyo konuşmalarıyla savaşta Amerika'ya karşı Mussolini'nin İtalya'sını destekledi. Savaş bitince Amerikan ordusu tarafından önce Piza'daki Amerikan Askeri Disiplin Merkezi'ne, akabinde St. Elizabeth Akıl Hastanesi'ne kapatıldı. Bu süreçte *Kantolar*'ı yazmaya devam etti. 1950'li yıllarda Amerikan edebiyat çevrelerinde kendisine yönelik ilgi canlandı, birçok yazarla mektuplaştı ve eserleri tekrar yayımlandı. 1958'de, kendisini seven şair ve yazarların yürüttüğü kampanyanın da etkisiyle vatana ihanet suçlaması düştü ve hastaneden çıktı. 1 Kasım 1972'de Venedik'te öldü. Pound'un şiir kitapları Ketebe Yayınları tarafından yayımlanmaktadır: *Cathay* (çev. Ülkü Tamer, 2020), *Lustra* (çev. Elyesa Koytak, 2021), *Hugh Selwyn Mauberley* (çev. Elyesa Koytak & Ahmet Ölmez, 2021), *İlk Şiirleri, 1908-1912* (çev. Elyesa Koytak, 2021).

Elyesa Koytak

1989 İstanbul. Galatasaray Lisesi ve Galatasaray Üniversitesi Sosyoloji Bölümü mezunu. İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde araştırma görevlisi olarak çalıştı, Boğaziçi Üniversitesi'nde "Deneyimin Dili: İkinci Yeni Şiirinin Toplumsal Analizi" başlıklı yüksek lisans tezini savundu. 2015-2019 arasında *Fayrap*'ın editörlüğünü yürüttü, 2017'den bu yana İstanbul Medeniyet Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde çalışıyor. İki şiir kitabı (*Hicretsizlik*, 2015, Avangard y.; *Bütün Nehirler Bizimdir*, 2020, Ketebe y.) ve bir eleştiri-teori kitabı var (*Anlamın Kıyameti: Modern Türk Şiiri Üzerine Denemeler*, 2017, Avangard y.). Sağlık ve hukuk meslekleri, futbol ve edebiyat sosyolojisi alanlarında çalışıyor. Evli, bir oğlu, bir kızı var.

Ahmet Ölmez

İstanbul'da doğdu. Dört sene kadar Avustralya'da yaşadı. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu. Üniversite yıllarında arkadaşlarıyla beraber *Sirayet* dergisini çıkardı. Şiirleri, yazıları ve çevirileri *İtibar*, *Cins* ve *Şiir Versus* dergilerinde yayımlandı. Çeviri eserleri Ketebe Yayınları tarafından okura sunulmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

İÇİNDEKİLER

Editörün Takdimi	7
Ep: Ode Pour L'Élection De Son Sépulchre	13
II.	16
III.	17
IV.	21
V.	24
Yeux Glauques	25
"Siena Mi Fe', Disfecemi Maremma"	28
Brennbaum	31
Bay Nixon	32
X.	35
XI.	36
XII.	37
Elçi (1919)	40
Mauberley (1920)	
I.	45
II.	47
"Çağ İstiyordu"	51
IV.	56
Madalyon	58

EDİTÖRÜN TAKDİMİ

Hugh Selwyn Mauberley bir sahne-kitaptır. Pound bu sahnede, 1910'lar boyunca yaşadığı Londra'da sanat ve edebiyat dünyasından geçişini anlatır; modern İngiliz edebiyatının birçok ismine rol verdiği gibi, antik Yunan muhayyilesini özgün bir dekor olarak kullanır. Aslında bu sahnede şair, çağını yargılar. 1910'lu yıllarda, yıkımın zirvesinde, çıkar ve iktidar uğruna bütün değerleri harcayan Batı dünyasını tutup kendisiyle yüzleştirir. Hayatı, güzelliği, anlamı çiğneyip geçen savaş karşı şiirin kadim bilgeliğini hatırlatır. *Mauberley*, modern şiirin nüfuz etmesi en zor örneklerinden biridir çünkü zorlu yıllara verilmiş keskin bir karşılıktır.

Kitap birbirine tema bakımından teyellenen on sekiz şiirden oluşur: Pound, Mauberley karakteri üzerinden, 1920'nin Aralık ayında terk etmeye karar verdiği Londra'daki edebî mücadelesinin muhasebesini yapar. *Canzoni* (1911) ve *Ripostes* (1912) kitaplarından *Lustra*'ya (1916) mücadelesinin özü dönemin şiirine antik dönem edebiyatı, trubadur şarkıları ve Rönesans klasiklerinden aldığı ilhamla kültürel bir derinlik kazandırmak; şiiri özgürce günlük deneyime açmak ve bunu yaparken vezni konuşma dilinin ritmine iyice yakınlaştırmaktır.

Ama bunu kabul ettirmekte başarısız olduğunu ilk kıtada itiraf eder. Buna rağmen, şiir boyunca antik Yunan kültüründen unsurları yoğun şekilde işler ve kendi deneyimine ayna kılar. Bu anlamda, kabul görmesini sağlayamadığı şeyi en iyi şekilde yapmaya devam eder. Vazgeçmediği bir tema, kendi edebî yolculuğunun Homeros'un *Odyseia*'sıyla yankı yapmasıdır. İki epik şairi buluşturan yolculuk teması, 1917'de yazmaya başladığı *Kantolar*'ın da başından itibaren şiirine yön verecektir.

Mauberley, Pound'un bu anlamda mufassal, geniş ve tarihi kucaklayan bir epik şiir yazma gayretinin ilk adımlarından biridir. Şiirin hemen her yerini saran kültürel göndermelerin, telmihlerin arkasında insanları dinleyen, dönemin karakterlerinin röntgenini çeken bir şair görürüz. Pound'un epiği, şairin gözünü ve kulağını nasıl çalıştırması gerektiğinin güzel bir dersidir.

İki esas meselesi vardır şairin: Birincisi, nitelikli, özgür ve özgün sanatın modern dönemde karşılık bulamaması, çıkar ilişkilerine feda edilmesidir. Piyasalaşma modern dönemde, hiç olmadığı kadar edebiyat ve sanata nüfuz etmiştir; zanaat, kabiliyet ve şahsiyet geçer akçe değildir. Pound'un Londra'da gördüğü budur; kadir bilmez yayıncıların, tutucu eleştirmenlerin ve vasat yazarların iktidarı. Bu temayı, şiir boyunca antik Yunan kültürü ile kendi döneminden unsurlar arasında tezatlar kurarak işler.

İkincisi ve belki esas belirleyici olan, 1910'lu yıllara damgasını vuran Birinci Dünya Savaşı'dır. Pound, daha önce *Lustra* ve *Cathay*'da savaşı nasıl gördüğüne dair şiirler yazmıştır. Ayrıca kitaplarına almadığı Şubat 1915 şiirinde açıkça "Bu bizim savaşımız değil" demiş; savaş çığırkanlığı yapanları Savaş Şiiri şiirinde "Ey iki paralık şüara, oturun oturduğunuz yerde!" diye azarlamıştır. Şairin yeri çünkü, hile ve propagandanın karşısındır. Savaşın Batılı ülkeler için haysiyet mücadelesi değil,

iktidar kavgası olduğunun farkındadır. *Mauberley*'de, kitabın daha dördüncü ve beşinci bölümlerinde konuyu açar. Antik dönemden bir şaire, Horatius'a nazireyle bu savaşın “şerefli bir ölüm” getirmediğini, bilakis yalanlar üstüne kurulu bir kıyım olduğunu ilan eder.

Pound, Garp cephesinde, milyonlarca askerin gömüldüğü Somme ve Verdun muharebelerinde insan hayatını paçavra-ya dönüştüren kıyımın ilk tepkiyi veren kalemlerden biridir. Kıyılan milyonlarca can, Batı toplumlarına hükmeden sınıfın kendi bekası uğruna, bir put olarak sıkça başvurduğu kültürel değerleri bir çırpıda çiğnediğinin ispatıdır. Pound kendi kendini yıkan putun adını koymakta tereddüt etmez: Medeniyet. Aynı yıllarda Fransız şair Paul Valéry bir denemesinde şöyle yazar: “Artık biliyoruz ki kendi medeniyetimizin de sonu var”. T. S. Eliot'ın, editörlüğünü Pound'un yaptığı 1922 tarihli *Çorak Ülke*'si de aynı hüsransız hissinin ifadesidir.

Bu noktada, o dönemde medeniyetin bizim şirimizde nasıl tasavvur edildiğini hatırlamamak mümkün değil. Hakan Arslanbenzer'in “Modern Şiirde Vatan İmgesi” yazısında dikkat çektiği üzere (*Neo-Epik Şiir*, Okur Kitaplığı, 2012, s. 149), Pound'un medeniyeti “dişleri dökülmüş kart bir facire”ye benzetmesi ile Fikret'in Sis şiirinde “facire-i dehr” ve Akif'in İstiklal Marşı'nda “tek dişi kalmış canavar” ifadeleri şaşırtıcı derecede yakındır. Türk şairi savaşın bize bakan tarafında haklı bir vatan müdafaası adına şehadeti överken Pound, Batı ülkeleri için bu savaşta şehadetin değil, alçaklığın ve yalanın söz konusu olduğunu ortaya koymuştur.

Savaşa şiirle verdiği bu karşılıklı bir nokta daha var ki, Pound'un sonraki büyük savaşta Mussolini'yi desteklemesine ve nihayet Amerikan devleti tarafından tutuklanıp tımarhane-ye kapatılarak susturulmasına kadar giden yolu hazırlayacaktır: Şair ilk defa bu şiirde modern asrın ifsadının temel bir nedeni olarak faizi tespit eder. Faiz, Pound'un gözünde mo-